

Protestantse Kerk

bij *Open Deur* oktober 2016

Opmerking voor de gespreksleider: bij een van de vragen is een beeldmeditatie inbegrepen. Misschien is het mogelijk om de afbeelding (die aan het slot van deze gespreksvragen bijgevoegd is) een aantal keer te printen/kopiëren, zodat deze individueel bestudeerd kan worden.

In gesprek over Franciscus van Assisi

De heilige Franciscus van Assisi is in populariteit gegroeid sinds de huidige paus ervoor koos zijn naam te gaan dragen. Franciscus was een bijzondere man. Hij wordt ‘heilige lastpak’ genoemd, dwaas, hij leefde als arme onder de armen en hij wist wat het is om met ziekte te moeten leven. Van hem wordt gezegd dat hij de stigmata, de kruiswonden van Christus, ontving. Hij wist velen te inspireren en nog steeds, 800 jaar later, zijn er veel mensen die zijn voetspoor volgen. We gaan in gesprek over wat hij heeft gedaan en gezegd, en waar dat misschien aan ons leven raakt.

Inleiding

Franciscus van Assisi is ‘hip’. Paus Franciscus draagt daar veel aan bij. De stad Assisi, waar Franciscus ook begraven ligt, wordt door veel toeristen en pelgrims bezocht. Franciscuswandelingen nemen in populariteit toe. De paus draagt het gedachtengoed van de franciscanen uit, en vertaalt deze naar onze eigen tijd. Zo sprak hij de jongeren toe die zich afgelopen zomer verzamelden Krakau op de Wereldjongerendagen. Lees met elkaar de tekst op pag. 11.

- Op welke manier, in uw eigen woorden, zou u de boodschap van paus Franciscus aan de jongeren van nu, willen samenvatten?
- Op welke manier, in uw eigen woorden, zou deze boodschap van de paus ook voor u bestemd kunnen zijn?

Het eerste artikel, van Esther van der Panne, schetst het leven van Franciscus van Assisi. De titel van het artikel is ‘Een heilige Lastpak’. Lees de tekst met elkaar en beantwoord dan de volgende vragen:

- Waarom wordt Franciscus hier een ‘lastpak’ genoemd? Voor wie was hij dat?
- Bent u zelf wel eens een lastpak (geweest)? Zo ja, op welke manier?
- Franciscus wordt ook een ‘heilige’ genoemd. Wat kenmerkt volgens u een heilige? Wat ziet u daarvan terug in Franciscus?
- Kent u zelf mensen die u ‘heilige lastpakken’ zou noemen? Zo ja, waarom? Zijn deze mensen voor u of voor anderen een voorbeeld of juist niet?
- En wat denkt u... is paus Franciscus ook een ‘heilige lastpak’?

Spreken met dieren

Franciscus van Assisi werd ook bekend vanwege het bijzondere contact dat hij had met dieren. Niet voor niets wordt zijn sterfdag ieder jaar herdacht als 'dierendag'. Een van de verhalen die overgeleverd is, is dat van Franciscus en de wolf. Wanneer een hongerige wolf de stad Gubbio bedreigt, gaat Franciscus met hem in gesprek. Resultaat daarvan is dat de wolf en de stad vrede sluiten en dat de wolf door de inwoners van voedsel wordt voorzien.

Ook is van Franciscus overgeleverd dat hij preekte voor de vogels. Leest u dit verhaal, dat weergegeven is op pag. 7, met elkaar en bespreek daarna:

- Kent u mensen die een bijzondere band met dieren hebben?
- Wat is uw eigen band met dieren? Heeft u mogelijk ook iets met vogels?
- Op welke manier zou je de relatie die wij als mensen hebben met dieren, kunnen verbinden aan geloven in God?
- Wat kunnen wij als mensen leren van Franciscus' gesprek met de wolf en/of van zijn 'Vogelpreek'?

Leven in eenvoud

Franciscus en zijn volgelingen wilden leven in eenvoud. Voor hen betekende dat ook: leven zonder bezit. Als minderbroeders trokken ze rond en leefden van wat hen geschonken werd. Zo wilden zij Christus navolgen, solidair met zwakke, zieke en verachte mensen. Marc de Jong, die Franciscaan wil worden, zegt: "Broeder zijn van iedereen die God je gegeven heeft kan natuurlijk ook zonder kloosterorde." (pag. 4)

- Herkent u het verlangen om eenvoudiger te gaan leven?
- Als u een beeld probeert te maken van 'leven in eenvoud', hoe zou zo'n leven er dan uitzien?
- Hoe zou u, in uw omstandigheden, broeder of zuster kunnen zijn van 'iedereen die God u gegeven heeft'?
- Speelt bezit hierin ook een rol? Zo ja, op welke manier?

Het klooster van San Damiano

Vlak bij de stad Assisi, midden tussen olijfboomgaarden, ligt het kerkje en het klooster van San Damiano. Het is een belangrijke plek in het leven van Franciscus en later ook van Clara. Hier, op deze plek, bidt Franciscus voor het kruis dat zich in de kerk bevindt, en hij krijgt daar een duidelijke opdracht van God. Het kruis is een van de symbolen van de Franciscaanse beweging geworden.

- Wees met elkaar een tijdje stil en bestudeer in die stilte de afbeelding van het kruis van San Damiano.
- Deel met elkaar wat deze afbeelding bij u oproept, wat u opvalt of wat u raakt.

In San Damiano dichtte Franciscus ook zijn Zonnelied (zie volgende pagina). Vraag of één lid van de groep het lied voorleest. Bespreek daarna:

- Wat valt u op in dit lied?
- Wat spreekt u aan? Wat juist niet?

Franciscus schreef het Zonnelied toen hij ernstig ziek was. Hij leed o.a. aan een oogkwaal, waardoor hij geen zonlicht kon verdragen. Leest met dit in gedachten nogmaals het zonnelied met elkaar.

- Zijn er nu andere dingen die u opvallen? Deel dit met elkaar.

Het zonnelied van Franciscus

*Allerhoogste, almachtige, goede Heer,
van U zijn de lof, de roem, de eer en alle zegen.
U alleen, Allerhoogste, komen zij toe
en geen mens is waardig uw naam te noemen.
Wees geprezen, mijn Heer met al uw schepselen,
vooral door mijnheer broeder zon,
die de dag is en door wie Gij ons verlicht.
En hij is mooi en straalt met grote pracht;
van U, Allerhoogste, draagt hij het teken.
Wees geprezen, mijn Heer, door zuster maan en de sterren.
Aan de hemel hebt Gij ze gevormd, helder en kostbaar en mooi.
Wees geprezen, mijn Heer, door broeder wind
en door de lucht, bewolkt of helder, en ieder jaargetijde,
door wie Gij het leven van uw schepselen onderhoudt.
Wees geprezen, mijn Heer, door zuster water,
die heel nuttig is en nederig, kostbaar en kuis.
Wees geprezen, mijn Heer, door broeder vuur,
door wie Gij voor ons de nacht verlicht;
en hij is mooi en vrolijk, stoer en sterk.
Wees geprezen, mijn Heer, door onze zuster, moeder aarde,
die ons voedt en leidt,
en allerlei vruchten voortbrengt, bonte bloemen en planten.
Wees geprezen, mijn Heer, door wie omwille van uw liefde
vergiffenis schenken, en ziekte en verdrukking dragen.
Gelukkig wie dat dragen in vrede,
want door U, Allerhoogste, worden zij gekroond.
Wees geprezen, mijn Heer, door onze zuster de lichamelijke dood,
die geen levend mens kan ontvluchten.
Wee hen die in doodzonde sterven;
gelukkig wie zij in uw allerheiligste wil vindt,
want de tweede dood zal hun geen kwaad doen.
Prijs en zegen mijn Heer,
en dank en dien Hem in grote nederigheid.*

Ter afsluiting

Franciscanen, en velen die zich met hen verwant weten, hebben een specifieke manier van afscheid nemen van elkaar. Zij wensen elkaar 'vrede en alle goeds'. Neemt u, als afsluiting van dit gespreksmoment, op deze manier afscheid van elkaar: door elkaar een hand te geven en 'vrede en alle goeds' te wensen.

Annemarie Roding, predikant binnen de Protestantse Kerk in Nederland en geestelijk verzorger bij Careyn

Geloof·Hoop·Liefde

Het kruis van San Damiano (dit bevindt zich nu in de basiliek van de heilige Clara in Assisi)